

WNIการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

EFFECTS OF COMPLEMENTARY MATERIALS EMPHASIZING

THE PROCESS SKILLS ENTITLED "CONSERVATIONAL INTERVENTION AND LEGACY OF LOCAL WISDOM" IN OCCUPATIONAL AND TECHNOLOGICAL STRAND FOR PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS

ธันนี วารรัมย์¹

พ.ศ.ดร.สุเทียบ ละอองทอง²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตาหล้า อำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 14 คน จากจำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 10 เล่ม 10 เรื่อง โดยแต่ละเล่มมีแบบทดสอบประจำเล่ม ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานแบบประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.84 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

¹ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

² คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย และอาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.



1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ E_1 / E_2 , E.I. และ Dependent samples t-test ผลการวิจัยพบว่า :

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.83/90.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.8398 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.98

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การประดิษฐ์ /กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี /ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were

1) to study the efficiency of the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand for Prathomsuksa 5 students;

2) to compare the students’ learning achievement before and after learning through the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand for Prathomsuksa 5 students;

3) to find the index of learning efficiency of the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand for Prathomsuksa 5 students; and

4) to study the students’ satisfaction towards the complementary materials. The sample group was one class of 14 Prathomsuksa 5 students studying in the first semester of the academic year 2010 at Bantalum School under Buriram Primary Educational Service Area Office 4, selected by using purposive sampling technique. The instruments used in this study were:



1) the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” with 10 books and 10 stories consisting of 5 item with a 4 multiple choice comprehensive test, operational assessment forms, and learning procedure skill assessment forms;

2) 10 lesson plans with 2 hours per lesson;

3) a 30-item 4 multiple-choice achievement test with the discrimination value between 0.31-0.84 and the reliability value at 0.83; and

4) a 20-item of 5-rating scale satisfaction questionnaires. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation, and hypotheses were tested by means of E_1/E_2 , E.I. and dependent samples t-test.

The findings were as follows:

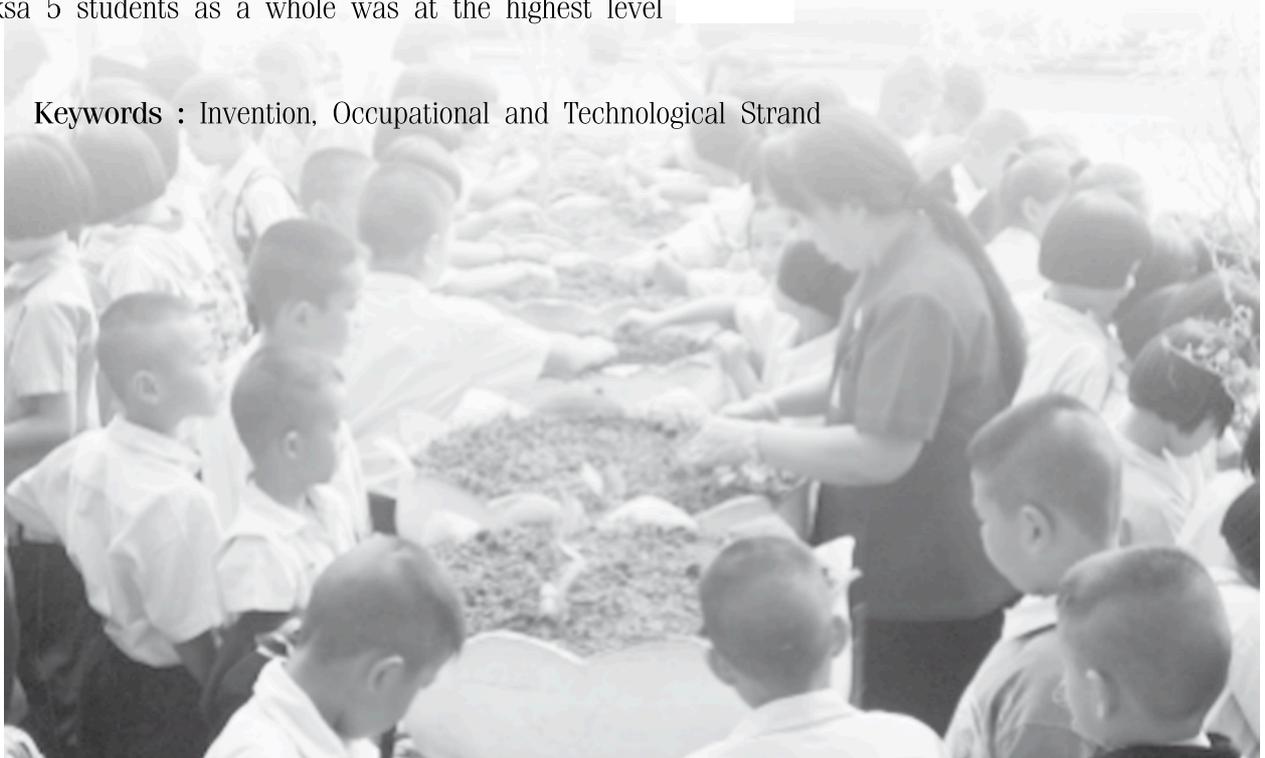
1. The complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand for Prathomsuksa 5 students had the efficiency of 91.83/90.24 which was higher than the criteria set.

2. Students who learned by complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand Prathomsuksa 5 students after learning had higher achievement than before learning at the .01 level of statistical significance.

3. The effectiveness index of the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand Prathomsuksa 5 students was 0.8398 which showed that the students’ learning process was 83.98%.

4. Students’ satisfaction towards the complementary materials emphasizing the process skills entitled “conservational intervention and legacy of local wisdom” in occupational and technological strand Prathomsuksa 5 students as a whole was at the highest level

Keywords : Invention, Occupational and Technological Strand



บทนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่พัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสภาวะของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่า สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นหลักสูตรที่เติมเต็มและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. 2551 : 32-33) สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยสาระต่าง ๆ 5 สาระ คือ สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศและสาระเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ ในการจัดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ให้สถานศึกษาจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ก : 2)

กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วยกลวิธีการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวคิดหลัก (Main Concept) คือ การจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมของการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ต้องกำหนดเป็นงาน (Task) ให้นักเรียนได้ฝึกฝน ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มี 4 รูปแบบ ซึ่งผู้สอนอาจจัดให้ครบทั้ง 4 รูปแบบหรือไม่ครบก็ได้ รูปแบบดังกล่าว ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ข : 127-129) กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญที่ควรนำมาจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้แก่

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสร้างเจตคติ กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการจัดการ (Management Process) (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2551 : 9-10) ส่วนครูผู้สอนนั้นต้องจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ให้หลากหลาย อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นผู้คิด ผู้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ผู้สอนเป็นผู้กำกับ ควบคุมให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติ ฝึกฝนจนเกิดทักษะ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้และรับรู้ ขั้นตอนทั้งหมดจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างอัตโนมัติและนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2547 : 101)

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบ 5 งาน จะเห็นว่า นักเรียนไม่ค่อยได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับสาระองค์ความรู้ ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือ ไม่สามารถประดิษฐ์งานตามขั้นตอนกระบวนการ หรือขาดการปรับปรุงงานอยู่เสมอ ขาดการปฏิบัติจริงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่ำไปด้วย ดังจะเห็นจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 61.43 (โรงเรียนบ้านตาหล้า. 2553 ก : 13) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนบ้านตาหล้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 69.62 โดยแยกเป็นงานบ้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.50 งานเกษตร มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.65 งานช่าง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 72.70 งานธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.75 และงานประดิษฐ์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 55.52 ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในงานประดิษฐ์ต่ำมาก (โรงเรียนบ้านตาหล้า. 2553 ข : 5-6) ซึ่งเป็นระดับที่ไม่น่าพอใจ รวมทั้งผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีความต้องการ



สร้างอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสมกับท้องถิ่นโดยมีการนำ
ภูมิปัญญาและวัสดุจากท้องถิ่นมาใช้ การให้นักเรียนได้เรียนรู้
เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นนอกจากจะทำให้นักเรียนเข้าใจ เห็น
คุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดความรัก ความภูมิใจ
ในความเป็นไทยแล้วยังจะช่วยให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์และ
ตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิต อนุรักษ์สืบสานให้คงไว้
เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติที่เหมาะสม
ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551
ข : 2)

ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถช่วยให้นักเรียนมี
กระบวนการในการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม
กับระดับชั้น วัย ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการเชื่อมโยงสาระในกลุ่มต่างๆ
ให้เข้ากัน และใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้อง
กับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและปฏิบัติจริง ค้นพบ
ข้อความรู้และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่
หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำ
วันได้ คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ณัฐวุฒิ
กิจรุ่งเรือง. 2545 : 10) รวมทั้งครูมีบทบาทสำคัญในการ
ออกแบบการเรียนรู้ พัฒนาสื่อวัตกรรมการใช้ประกอบในการ
จัดการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นสื่อการ
เรียนรู้หนึ่งที่สามารถจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการ
เรียนการสอนมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่ง
สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ สุพัฒน์ พรหมรุกขชาติ (2546
: 78-82) รุจิพร บุญมี (2548 : บทคัดย่อ) ชูชาติ ขำวาจา
(2550 : บทคัดย่อ) วนิตา โอบุชงาม (2550 : บทคัดย่อ)
สุศล อนุสุริยะ (2550 : 74) สมศรี สว่างศรี (2550 :
69-76) และสุเทพ จงชาญสิทธิโธ (2550 : บทคัดย่อ) ที่
ได้ศึกษาและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ ทดลองใช้ใน
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี พบว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้น
มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสม นักเรียนมีความพึง
พอใจต่อการเรียนรู้ ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้
วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้เอกสารประกอบการ

เรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์
และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ซึ่งเน้นการประดิษฐ์กระทง จากวัสดุธรรมชาติ คือ ใบตอง
และดอกไม้สด ตกแต่งให้ประณีตสวยงาม ใช้ในการประกอบ
ประเพณีลอยกระทง ส่งเสริมให้ผู้เรียนอนุรักษ์และสืบสาน
วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่น
ปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญและนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ได้ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นของตน
รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
รู้ที่เน้นกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสาน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตาม
เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
และหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการ
เรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์
และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยเอกสาร
ประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์
ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
รู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง
การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง



1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสังกัดกลุ่มคูเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านตาหล้า โรงเรียนบ้านสระบัว โรงเรียนบ้านหนองรัก โรงเรียนบ้านหนองคูหัวช้าง โรงเรียนบ้านโคกนาคท่าม่วง และโรงเรียนบ้านโนนมาลัย รวมนักเรียนทั้งสิ้น 154 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านตาหล้า ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนรวม 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนมีแบบทดสอบประจำแผน แผนละ 1 ชุด ซึ่งเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ชุดละ 5 ข้อ แบบประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้และแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 ข้อ

เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ $80 / 80$ วิเคราะห์โดยใช้สูตร E_1 / E_2

2. หาค่าความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียน โดยใช้ Dependent samples t-test

3. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4. วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ $91.83 / 90.24$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี



สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.8398 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.98

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การสร้าง การทดลอง และการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ควรที่ครู อาจารย์จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

1.2 ก่อนการนำเอกสารประกอบการเรียนรู้ไปใช้ ควรศึกษาขั้นตอนการใช้และเตรียมสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ล่วงหน้าอย่างละเอียด ให้ครบถ้วน พร้อมทั้งจะใช้ เช่น สื่อของจริง ภาพประกอบ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งเครื่องมือวัดผลประเมินผล และปฏิบัติทุกขั้นตอนที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อไม่ให้ติดขัดและการดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การแบ่งกลุ่มผู้เรียนควรมีการคละนักเรียนทั้งเรียนเก่ง ปานกลางและเรียนอ่อน ชายและหญิงอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน และในขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรมทั้งรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ครูผู้สอนควรดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา และต้องคอยควบคุมเรื่องเวลารวมทั้งพฤติกรรมของ

ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 การเรียนโดยปฏิบัติตามเอกสารประกอบการเรียนรู้ นั้น ครูควรให้คำแนะนำ ชี้แจงแนวทางปฏิบัติแก่นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติทักษะกระบวนการทำงาน ทั้งการวิเคราะห์งาน การวางแผนการทำงานและการปฏิบัติงาน มีนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความรู้ความสามารถ ได้แก่ รักการทำงาน การวางแผน วิธีการทำงาน และการแก้ปัญหาให้ถูกต้อง ไม่ปฏิบัติข้ามขั้นตอนซึ่งจะส่งผลให้ชิ้นงานไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ไม่ประณีตสวยงาม

1.5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรสอดแทรกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เช่น การปรับปรุงงานให้เหมาะสมอยู่เสมอ เห็นคุณค่าของการทำงาน นิษัยักงาน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ภาคภูมิใจในผลงานที่สำเร็จของตนเองและผู้อื่น ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทนในการทำงาน มีความตั้งใจ มีความเสียสละรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดของสถานที่ ความมีระเบียบวินัยรักสามัคคี ร่วมกันอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมทั้งดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.6 สื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ ควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น ราคาไม่แพง อาจมีการปรับปรุงหรือประยุกต์การประดิษฐ์กระถางจากเศษวัสดุชนิดอื่นๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น พลาสติก รั้งไหม ชั่งข้าวโพด ใบตองแห้ง ใบยางพารา เป็นต้น เหมาะสมกับสภาพนักเรียนและโรงเรียน เน้นการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้ประหยัด คุ้มค่าและปลอดภัยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรได้มีการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ ในหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการ กับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่นๆ หรือศึกษาวิจัยผลที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ พฤติกรรมในการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เป็นต้น





เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ก). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). (2551 ข). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชูชาติ ขำวาจา. (2550). **รายงานการสร้างและผลการใช้เอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** ราชบุรี : โรงเรียนวัดระฆังทอง.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง. (2545). **ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ.** กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

รุจิพร บุญมี. (2548). **รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ง 41243) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** เชียงใหม่ : โรงเรียนกาวิละวิทยา.

โรงเรียนบ้านตาหล้า. (2553 ก). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6).**

บุรีรัมย์ : โรงเรียนบ้านตาหล้า. (2553 ข). **รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีการศึกษา 2552.** บุรีรัมย์ : โรงเรียนบ้านตาหล้า.

วนิดา โฆษจงาม. (2550). **รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ใบไม้อ่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** สุรินทร์ : โรงเรียนบ้านกันจรรย์.

สมศรี สว่างศรี. (2550). **การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การประดิษฐ์ที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** บุรีรัมย์ : โรงเรียนบ้านสูงเนิน.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2551). **แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2551). **แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สุคล อนุสุริยะ. (2550). **รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การขยายพันธุ์พืช.** เพชรบุรี : โรงเรียนอนุบาลบึงสามัคคี (บ้านทุ่งสนุ่น).

สุเทพ จงชาญสิทธิไธ. (2550). **การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) เรื่องโปรแกรมตารางการทำงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** เพชรบูรณ์ : โรงเรียนบ้านกອງมูล.

สุพัฒน์ พรหมรุกขชาติ. (2546). **รายงานการสร้างและผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ วิชา ง 30227 การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** บุรีรัมย์ : โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). **19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.** กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

